

**Debat gaswinning Groningen, 5 februari 2014.
Inbreng Paulus Jansen (SP) in eerste termijn.**

We hebben in Nederland heel veel mazzel gehad met de vondst van de grootste gasbel van Europa.

Dat gas maakte ons rijk.

Maar die rijkdom heeft ook een keerzijde.

Groningen beeft en zakt.

Dat moet ruimhartig gecompenseerd worden.

We laten Groningen toch niet zakken?

De SP-fractie concludeert dat veiligheid niet op 1, 2 en 3 staat bij het kabinet.

Het recente advies van het Staatstoezicht op de Mijnen wordt immers niet onverkort opgevolgd.

Sterker nog, na de eerste alarm-melding van SodM, een jaar geleden ontraadde de minister de motie “draai de kraan dicht” van SP-D66-CU-CDA-PvdD.

Vervolgens draaide de NAM in 2013 de hoogste productie in dertig jaar! Het lijkt erop dat de NAM én de Staat der Nederlanden nog even snel de snoepspot hebben leeggegeten voor moeder thuiskwam.

De minister nam vorig jaar de tijd voor grondig onderzoek naar de omvang van de problematiek en de mogelijke oplossingsrichtingen.

Waarom heeft hij ná het eerste alarm van het Staatstoezicht in januari 2013 de kraan niet dicht, maar juist verder open gedraaid?

Volgens de SP kan de gaskraan wel degelijk verder dicht, tot op het niveau dat het Staatstoezicht op de Mijnen verantwoord noemt.

Wij zien vier manieren om dat voor elkaar te krijgen:

Versnelling van de energiebesparing bij woningen en andere gebouwen en in de glastuinbouw.

Het verbruik in die sectoren kan met rendabele maatregelen, dus zonder subsidie, met 35% omlaag.

Het kabinet moet alleen bereid zijn om wat wetten aan te scherpen.

Dit zou overigens ook veel extra werk in de bouw opleveren, dus extra BTW inkomsten die goed zijn voor de schatkist.

Is de minister daartoe bereid?

Twee. Aflopende exportcontracten voor Laagcalorisch Slochteren-gas niet verlengen.

Graag de verzekering van de minister dat dit gaat gebeuren.

Drie. Bestaande contracten voor L-gas door een onafhankelijk juridisch adviseur laten toetsen op mogelijkheden om de levering op grond van overmacht te beperken of deels te vervangen door de levering van hoogcalorisch gas uit andere bronnen.

En tenslotte: 100% benutting van de conversiecapaciteit, waarmee H-gas in L-gas kan worden omgezet.

Zuinig op Groningsgas is voor de korte termijn een flink probleem, maar heeft voor de langere termijn juist grote voordelen voor de staatsfinanciën. De prijsstijging van gas bedroeg de afgelopen 25 jaar gemiddeld 2x de inflatie.

Er zijn geen redenen om aan te nemen dat die ontwikkeling niet doorgaat. De waarde van de resterende gasvoorraad wordt dus groter naarmate je het veld langzamer uitput.

Een ander voordeel van deze strategie is dat we niet over tien jaar een enorm begrotingsprobleem veroorzaken, als de winning straks pijlsnel omlaag gaat.

Bij een rustiger winningstempo zal de daling van de baten voor de overheid veel geleidelijker gaan.

Graag een reactie op deze analyse en de voorstellen.

De veiligheid is niet alleen in het geding door de aardbevingen.

Bodemdaling heeft ervoor gezorgd dat veel waterkeringen in het gebied niet meer voldoen aan de veiligheidseisen van 1960.

Herstel kost €100 miljoen, levert trouwens ook flink wat banen op.

Kan de minister vandaag beloven dat de verbetering van de waterkeringen dit jaar start en kan hij aangeven in welk jaar alle waterkeringen in het gebied zullen voldoen aan de wettelijke eisen?

Daarmee komen we aan de schade aan de woningen en gebouwen.

Uitgangspunt moet zijn: snel herstellen en ruimhartig compenseren voor waardedaling door de effecten van de gaswinning.

De NAM is aansprakelijk voor alle schade maar de schadeafwikkeling is een grote bron van frustratie voor de Groningers.

De SP-fractie stelt voor om nu een schadefonds aardgaswinning in te stellen, dat voortaan gevoed wordt uit een klein bedrag per m³ gewonnen gas.

Dat fonds wordt onafhankelijk beheerd, en ook de taxaties worden in opdracht van deze onafhankelijke partij uitgevoerd.

Bijkomend voordeel is dat ook al middelen gespaard worden voor schade in de verre toekomst.

De bedroevende gang van zaken rond de oude mijnschade in Zuidoost Limburg illustreert hoe hard dat nodig is.

Wat ons betreft hebben bewoners in heel Nederland recht op een gelijkwaardige voorziening bij schade door mijnbouwactiviteiten, ondergrondse gasopslag e.d.

Een tweede voorstel, zo nodig ook een motie, is de instelling van een hulpteam dat de afwikkeling van schades kan overnemen van eigenaren die zelf niet in staat zijn om te controleren of taxateurs, verzekeraars en aannemers hun werk goed doen. Na de vuurwerkcramp in Enschedé is de omwonenden een vergelijkbaar aanbod gedaan en dat heeft veel zorgen weggenomen.

Een aantal bestaande schadegevallen is zó ernstig dat woningen of gebouwen gestut worden, om instortingsgevaar te voorkomen.

De SP-fractie vindt dat er een garantie afgegeven moet worden dat deze situaties binnen een half jaar zijn opgelost of de bewoners zijn uitgekocht.

Ik sluit af met enkele suggesties op het terrein van de werkgelegenheid. We weten inmiddels wat de PvdA Aldel-light-motie heeft opgeleverd: niets.

Legt de heer Vos nu het hoofd in de schoot, of doen we samen nog een ultieme poging om Aldel te redden?

Er is nog een optie die veel banen in de Eemsregio kan opleveren: een snelle start van de aanleg van een noordzee-netwerk voor de offshore windparken door staatsbedrijf TenneT.

De plannen liggen klaar, het is goedkoper dan de ieder-voor-zich-aanpak en het levert in omzet van ruim €1 miljard op voor deregio, met uitzicht op meer.

Ook op dit punt overweeg ik een motie.

Voorzitter, samenvattend: laat de Groningers niet zakken.

